

## POSTANOWIENIE

18 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 18 marca 2025 r. w Warszawie  
zażalenia K.K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z 26 marca 2024 r., III WSC 4/24,

w sprawie z wniosku Gminy N.

z udziałem Skarbu Państwa-Państwowego Gospodarstwa Wodnego „Wody  
Polskie” Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w K., K.C., K.K., C.P., D.S., H.S.,  
T.S., W.S., H.T., J.T., S.T., J.T.1, P.T. i J.T.2

o zasiedzenie nieruchomości,

**oddala zażalenie.**

## UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 marca 2024 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek uczestnika o przywrócenie terminu do opłacenia skargi kasacyjnej (pkt 1) i odrzucił skargę kasacyjną (pkt 2). W uzasadnieniu Sąd Okręgowy podał, że uczestnik nie wykazał przesłanki przywrócenia terminu, jaką jest brak winy w uchybieniu terminu, a okoliczności uniemożliwiające uiszczenie opłaty nie zostały uprawdopodobnione. Sąd wskazał również, że termin do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej wynosi tydzień i biegnie od dnia doręczenia odpisu postanowienia oddalającego w całości lub w części wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych, a profesjonalny pełnomocnik powinien uiścić tę opłatę bez odrębnego wezwania.

Zażalenie przeciwko temu postanowieniu wywiódł uczestnik. Wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia i przywrócenie terminu do opłacenia skargi kasacyjnej zgodnie z wnioskiem z 8 marca 2024 r. oraz o uchylenie postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej i przyjęcie jej do rozpoznania. Zaskarżonemu postanowieniu zarzucił obrazę przepisów art. 168 § 1 k.p.c. i art. 169 § 2 k.p.c. poprzez ich niezastosowanie i nieprzywrócenie terminu uczestnikowi do opłacenia skargi kasacyjnej, który nie dokonał w terminie czynności procesowej bez swojej winy, a nadto uprawdopodobnił okoliczności uzasadniające wniosek o przywrócenie terminu do opłacenia skargi kasacyjnej. W uzasadnieniu podał, że na skutek leczenia szpitalnego, ciężki stan i śmierć swojego ojca, nie był w stanie dopilnować obowiązków procesowych i uiścić opłaty sądowej.

**Sąd Najwyższy zważył, co następuje:**

Na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną oraz na postanowienie sądu drugiej lub pierwszej instancji odrzucające skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia. Postanowienie w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów sądowych w postaci opłaty od skargi kasacyjnej, choć nieuwzględnione przez ustawodawcę w art. 394<sup>1</sup> k.p.c., podlega jednak kontroli Sądu Najwyższego na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. w sytuacji, gdy do Sądu Najwyższego zostało wniesione zażalenie na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej z powodu nieuiszczenia opłaty w określonym terminie (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 czerwca 2023 r., III CZ 483/22 i orzecznictwo tam powołane).

W orzecznictwie dominuje obecnie pogląd, zgodnie z którym uzupełnienie braków formalnych, w tym opłaty od pisma procesowego, nie stanowi samodzielnej czynności procesowej, a przywrócenie terminu na mocy art. 168 § 1 k.p.c. nie dotyczy elementów składowych czynności, do których należy m.in. uiszczenie odpowiedniej opłaty (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2005 r., II UZ 48/04). W takim przypadku nie jest możliwe przywrócenie terminu, którego domagał się skarżący.

Poza tym warto zauważyć, że skoro uczestnik spełnił wymóg sporządzenia skargi kasacyjnej przez profesjonalnego pełnomocnika, a zatem został zachowany tzw. przymus adwokacko-radcowski, to w sytuacji prawomocnego oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych uczestnika w części, zaktualizowała się dyspozycja przepisu art. 112 ust. 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1144 ze zm.). Tygodniowy termin do opłacenia pisma biegł zatem od 19 lutego 2024 r., w którym pełnomocnikowi doręczono zaskarżone postanowienie. Pełnomocnik skarżącego miał tego pełną świadomość.

Nie da się odmówić racji stwierdzeniu, że trudne okoliczności życiowe, w których znalazł się skarżący, mogą często stanowić przyczynę zaniechania lub niedopatrzenia pewnych, nawet bardzo istotnych aspektów działalności życiowej, w tym procesowej. Argumenty podniesione w zażaleniu nie usprawiedliwiają też refleksji, że uiszczenie brakującej opłaty w terminie tygodniowym od dnia otrzymania postanowienia było obiektywnie niemożliwe. Skarżący nie uprawdopodobnił, że przy zachowaniu staranności i ostrożności dopełniłby tej czynności w terminie. Poza tym, wbrew twierdzeniom podanym w zażaleniu, nie może umknąć uwadze, że mimo wyłączenia z większości aktywności życiowych na skutek śmierci ojca, uczestnik poradził sobie z uiszczeniem brakującej kwoty po terminie, będąc narażonym bezpośrednio na skutki odejścia najbliższego członka rodziny.

Szczególną uwagę zwraca jednak fakt, że skarżący nie był pozbawiony wsparcia, które powinien uzyskać od zastępującego go pełnomocnika. Tym samym, pełnomocnik świadomy subiektywnych przeszkód doświadczanych przez stronę, którą zastępuje, powinien sprostać podwyższonym standardom staranności i troskliwości w ramach wykonywanych obowiązków zawodowych i przekazać skarżącemu informację o zaistniałym braku formalnym jeszcze przed upływem terminu do jego uzupełnienia. W przytoczonych okolicznościach nie sposób przyjąć, aby fachowy pełnomocnik wypełnił obowiązki z należytą dbałością o interes mocodawcy.

Z przedstawionych względów zażalenie podlegało oddaleniu na zasadzie art. 398<sup>14</sup> w zw. z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania zażaleniowego należało pozostawić w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie na podstawie art. 108 § 2 k.p.c., stosowanego na zasadzie analogii w zw. z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. i art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c.

Agnieszka Jurkowska-Chocyk

(M.M.)

[a.ł]